Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

zo 14. marca 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora – Odpoveď, ktorú možno jednoznačne vyvodiť z judikatúry – Súdna spolupráca v občianskych veciach – Rozhodné právo pre zmluvné záväzky – Nariadenie (ES) č. 593/2008 – Článok 6 – Spotrebiteľ požadujúci zaplatenie sumy, ktorá bola údajne vyhraná v online kasíne – Neexistencia voľby rozhodného práva – Uplatnenie priaznivejšieho právneho poriadku na úkor práva krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa“

Vo veci C-429/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberlandesgericht Wien (Vyšší krajinský súd Viedeň, Rakúsko) z 22. júna 2022 a doručený Súdnemu dvoru 28. júna 2022, ktorý súvisí s konaním:

VK

proti

N1 Interactive ltd.,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda siedmej komory F. Biltgen (spravodajca), sudcovia N. Wahl a J. Passer,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude rozhodnutá odôvodneným uznesením v súlade s článkom 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

vydal toto

Uznesenie

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, 2008, s. 6, ďalej len „nariadenie Rím I“) v spojení s jeho článkom 4.

* Jazyk konania: nemčina.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi VK, rakúskym rezidentom, a N1 Interactive ltd., spoločnosťou so sídlom na Malte, ktorého predmetom je rozhodné právo pre zmluvu uzavretú medzi týmito účastníkmi konania.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenie 23 nariadenia Rím I znie:

„Čo sa týka zmlúv, ktoré uzavreli osoby považované za slabšie strany, tieto osoby treba chrániť kolíznymi normami, ktoré chránia ich záujmy lepšie, než ich chránia všeobecné normy.“

4 Článok 4 tohto nariadenia s názvom „Rozhodné právo pri absencii voľby“ stanovuje:

„1. Pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu v súlade s článkom 3 a bez toho, aby boli dotknuté články 5 až 8, právo, ktorým sa spravuje zmluva, sa určuje takto:

a) zmluva o predaji tovaru sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu predajcu;

b) zmluva o poskytovaní služieb sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poskytovateľa služieb;

…

g) zmluva o predaji tovaru dražbou sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde sa koná dražba, ak také miesto možno určiť;

…

2. Ak sa na zmluvu nevzťahuje odsek 1 alebo ak sú prvky zmluvy pokryté viac ako jedným z písmen a) až h) odseku 1, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu zmluvnej strany, ktorá má uskutočniť plnenie charakteristické pre zmluvu.

3. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že zmluva má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odseku 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

4. Ak podľa odsekov 1 alebo 2 nie je možné určiť rozhodné právo, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, s ktorou má najužšiu väzbu.“

5 Článok 6 uvedeného nariadenia s názvom „Spotrebiteľské zmluvy“ stanovuje:

„1. Bez toho, aby boli dotknuté články 5 a 7, zmluva uzavretá fyzickou osobou na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len ‚spotrebiteľ‘), s inou osobou, ktorá koná v rámci svojho predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len ‚podnikateľ‘), sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa za predpokladu, že podnikateľ:

a) vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo

b) akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny,

a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti.

2. Bez ohľadu na odsek 1 si strany môžu v súlade s článkom 3 zvoliť rozhodné právo pre zmluvu, ktorá spĺňa požiadavky odseku 1. Takáto voľba rozhodného práva však nesmie zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo na základe odseku 1 rozhodným.

3. Ak nie sú splnené požiadavky uvedené v odseku 1 písm. a) alebo b), určí sa rozhodné právo pre zmluvu medzi spotrebiteľom a podnikateľom podľa článkov 3 a 4.

…“

6 Článok 9 toho istého nariadenia s názvom „Imperatívne normy“ stanovuje:

„1. Imperatívne normy sú normy, ktorých dodržiavanie pokladá krajina za rozhodujúce pre ochranu svojich verejných záujmov, ako je politické, sociálne alebo hospodárske zriadenie, až do takej miery, že vyžaduje ich uplatnenie v každej situácii, na ktorú sa norma vzťahuje, bez ohľadu na právo, ktoré je inak rozhodným pre zmluvu podľa tohto nariadenia.

2. Žiadne ustanovenie tohto nariadenia neobmedzuje uplatňovanie imperatívnych noriem právneho poriadku štátu konajúceho súdu.

3. Môžu sa uplatniť imperatívne normy právneho poriadku krajiny, kde sa vykonali alebo sa musia vykonať záväzky vyplývajúce zo zmluvy, pokiaľ uvedené imperatívne normy nerobia plnenie zmluvy protiprávnym. Pri rozhodovaní, či sa majú uplatniť uvedené normy, sa do úvahy vezme ich povaha a účel, ako aj dôsledky ich uplatnenia alebo neuplatnenia.“

Rakúske právo

7 V § 1271 Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (Všeobecný občiansky zákonník), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „AGBG“), sa stanovuje, že stávky uzavreté v dobrej viere a iné povolené stávky sú záväzné, pokiaľ stanovená cena nebola len prisľúbená, ale bola skutočne vyplatená alebo zložená. Ceny sa nemožno domáhať na súde.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

8 N1 Interactive prevádzkuje online kasíno z Malty a prostredníctvom svojej internetovej stránky poskytuje služby najmä v Rakúsku.

9 VK, ktorý tvrdí, že v priebehu roka 2020 vyhral pri hraní v tomto online kasíne celkovú sumu 106 000 eur, podal na Handelsgericht Wien (Obchodný súd Viedeň, Rakúsko) žalobu, ktorou sa domáha, aby mu spoločnosť N1 Interactive zaplatila túto sumu spolu s úrokmi z omeškania.

10 Žalovaná vo veci samej spochybňuje dôvodnosť tejto žaloby a uvádza, že VK porušil všeobecné obchodné podmienky tým, že tretej osobe umožnil prístup k svojmu používateľskému účtu.

11 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že účastníci konania vo veci samej neurčili rozhodné právo pre svoju zmluvu.

12 Po tom, čo Handelsgericht Wien (Obchodný súd Viedeň) konštatoval, že VK má postavenie spotrebiteľa, rozsudkom z 8. novembra 2021 uvedenú žalobu zamietol. Vzhľadom na to, že účastníci konania vo veci samej neurčili rozhodné právo pre svoju zmluvu, tento súd sa domnieval, že na spor vo veci samej sa vzťahuje článok 6 ods. 1 písm. a) nariadenia Rím I, ktorý ako rozhodné právo určuje právo krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa, teda v prejednávanej veci rakúske právo.

13 Podľa rakúskeho práva, najmä § 1271 AGBG v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej, nie je prípustné podať žalobu o vyplatenie výhry z hazardnej hry. Podľa Handelsgericht Wien (Obchodný súd Viedeň) má sporné vnútroštátne ustanovenie dokonca znaky imperatívnej normy v zmysle článku 9 nariadenia Rím I.

14 VK podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Oberlandesgericht Wien (Vyšší krajinský súd Viedeň, Rakúsko), vnútroštátny súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o postavenie VK ako spotrebiteľa a uplatnenie článku 6 ods. 1 nariadenia Rím I, ale vyjadril pochybnosti o tom, či § 1271 AGBG je imperatívnou normou. Oberlandesgericht Wien (Vyšší krajinský súd Viedeň) okrem toho zdôrazňuje, že žalobca vo veci samej by bol v priaznivejšom postavení, ak by sa na neho toto právo vzťahovalo preto, lebo maltské právo neobsahuje ustanovenie zodpovedajúce tomuto článku. Ak by však žalobca vo veci samej nebol spotrebiteľom, maltské právo by bolo uplatniteľné podľa článku 4 nariadenia Rím I, aj keď účastníci konania vo veci samej neurčili rozhodné právo.

15 Okrem toho, ak si účastníci spotrebiteľskej zmluvy zvolili rozhodné právo, toto právo sa v súlade s článkom 6 ods. 2 nariadenia Rím I uplatní len vtedy, ak nezbavuje spotrebiteľa ochrany poskytovanej ustanoveniami práva jeho bydliska, od ktorých sa nemožno odchýliť.

16 Podľa vnútroštátneho súdu teda skutočnosť, že zmluvné strany neurčili rozhodné právo pre túto zmluvu, bráni v súlade s článkom 6 nariadenia Rím I analýze zameranej na určenie najvýhodnejšieho rozhodného práva.

17 Za týchto okolností Oberlandesgericht Wien (Vyšší krajinský súd Viedeň) prerušil konanie a položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 6 ods. 1 nariadenia [Rím I] vykladať v tom zmysle, že právo štátu, v ktorom má spotrebiteľ svoj obvyklý pobyt, sa neuplatní, ak je pre žalobcu výhodnejšie právo uplatniteľné podľa článku 4 nariadenia Rím I, ktorého sa dovoláva a ktoré by sa uplatňovalo, keby žalobca nemal postavenie spotrebiteľa?“

Konanie na Súdnom dvore

18 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 9. augusta 2022 bolo konanie v tejto veci prerušené do vyhlásenia rozsudku zo 14. septembra 2023, Club La Costa a i. (C-821/21, EU:C:2023:672).

19 Listom z 18. septembra 2023 kancelária Súdneho dvora poslala tento rozsudok vnútroštátnemu súdu a vyzvala ho, aby mu oznámil, či vzhľadom na tento rozsudok trvá na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

20 Listom z 11. októbra 2023 tento súd informoval Súdny dvor, že má v úmysle trvať na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

21 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 18. októbra 2023 bolo rozhodnuté neoznamovať účastníkom konania návrh na začatie prejudiciálneho konania.

O prejudiciálnej otázke

22 Podľa článku 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ak možno odpoveď na prejudiciálnu otázku jednoznačne vyvodiť z judikatúry alebo ak odpoveď na takúto otázku nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti, Súdny dvor môže na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť odôvodneným uznesením.

23 Toto ustanovenie by sa malo uplatniť v prejednávanej veci.

24 Svojou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 ods. 1 nariadenia Rím I vykladať v tom zmysle, že ak spotrebiteľská zmluva spĺňa podmienky stanovené v tomto ustanovení a ak neexistuje platná voľba rozhodného práva pre túto zmluvu, musí sa toto právo určiť v súlade s týmto ustanovením bez ohľadu na skutočnosť, že rozhodné právo pre tú istú zmluvu podľa článku 4 tohto nariadenia môže byť pre spotrebiteľa priaznivejšie.

25 Súdny dvor už na podobnú otázku odpovedal v rozsudku zo 14. septembra 2023, Club La Costa a i. (C-821/21, EU:C:2023:672).

26 Súdny dvor najprv pripomenul, že článok 6 ods. 1 nariadenia Rím I stanovuje, že zmluva uzavretá medzi spotrebiteľom a podnikateľom sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa za predpokladu, že sú splnené podmienky stanovené v tomto ustanovení, a to, že predávajúci alebo dodávateľ vykonáva svoju obchodnú alebo profesijnú činnosť v krajine, v ktorej má spotrebiteľ obvyklý pobyt, alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje túto činnosť do tejto krajiny alebo do viacerých krajín vrátane tejto krajiny a že zmluva spadá do rozsahu tejto činnosti (rozsudok zo 14. septembra 2023, Club La Costa a i., C-821/21, EU:C:2023:672, bod 81).

27 Navyše článok 6 ods. 2 nariadenia Rím I výslovne stanovuje, že zmluvné strany si môžu podľa článku 3 tohto nariadenia zvoliť rozhodné právo pre takúto zmluvu pod podmienkou, že táto voľba nemôže viesť k tomu, že spotrebiteľ bude zbavený ochrany, ktorú mu poskytujú ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou podľa práva, ktoré by bolo rozhodné v prípade absencie voľby na základe článku 6 ods. 1 uvedeného nariadenia (rozsudok zo 14. septembra 2023, Club La Costa a i., C-821/21, EU:C:2023:672, bod 82).

28 Nakoniec, len za predpokladu, že predmetná zmluva nespĺňa podmienky uvedené v článku 6 ods. 1 písm. a) alebo b) nariadenia Rím I, článok 6 ods. 3 tohto nariadenia spresňuje, že rozhodné právo pre túto zmluvu sa určí podľa článkov 3 a 4 uvedeného nariadenia (rozsudok zo 14. septembra 2023, Club La Costa a i., C-821/21, EU:C:2023:672, bod 83).

29 Súdny dvor z toho vyvodil, že ak spotrebiteľská zmluva spĺňa tieto podmienky a zmluvné strany si pre túto zmluvu platne nezvolili rozhodný právny poriadok, tento právny poriadok sa musí určiť podľa článku 6 ods. 1 nariadenia Rím I (rozsudok zo 14. septembra 2023, Club La Costa a i., C-821/21, EU:C:2023:672, bod 84).

30 Súdny dvor uviedol, že vzhľadom na to, že článok 6 nariadenia Rím I nemá len osobitný, ale aj taxatívny charakter, a kolízne normy stanovené v tomto článku tak nemožno zmeniť alebo doplniť inými kolíznymi normami uvedenými v tomto nariadení, okrem prípadu, že by osobitné ustanovenie nachádzajúce sa v uvedenom článku na ne výslovne odkazovalo, nemožno uplatňovať žiadny iný právny poriadok, ani keby toto iné právo určené najmä na základe hraničných ukazovateľov stanovených v článku 4 tohto nariadenia bolo pre spotrebiteľa výhodnejšie (rozsudok zo 14. septembra 2023, Club La Costa a i., C-821/21, EU:C:2023:672, body 78 a 85).

31 Opačný výklad, podľa ktorého by bolo možné odchýliť sa od kolíznych noriem stanovených v nariadení Rím I na určenie rozhodného práva pre spotrebiteľskú zmluvu z dôvodu, že by pre spotrebiteľa bolo výhodnejšie iné právo, by nevyhnutne viedol k značnému zásahu do všeobecnej požiadavky predvídateľnosti rozhodného práva, a teda do zásady právnej istoty v zmluvných vzťahoch týkajúcich sa spotrebiteľov (rozsudok zo 14. septembra 2023, Club La Costa a i., C-821/21, EU:C:2023:672, bod 86 a citovaná judikatúra).

32 Normotvorca Únie tým, že stanovil rozhodné právo podľa krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa, totiž zastával názor, že toto právo poskytuje spotrebiteľovi primeranú ochranu, pričom toto určenie nemusí nevyhnutne viesť k uplatneniu práva, ktoré je pre spotrebiteľa najpriaznivejšie vo všetkých prípadoch (rozsudok zo 14. septembra 2023, Club La Costa a i., C-821/21, EU:C:2023:672, bod 87 a citovaná judikatúra).

33 Vzhľadom na uvedené treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 1 nariadenia Rím I sa má vykladať v tom zmysle, že ak spotrebiteľská zmluva spĺňa podmienky stanovené v tomto ustanovení a ak neexistuje platná voľba rozhodného práva pre túto zmluvu, musí sa toto právo určiť v súlade s týmto ustanovením bez ohľadu na skutočnosť, že rozhodné právo pre tú istú zmluvu v súlade s článkom 4 tohto nariadenia môže byť pre spotrebiteľa priaznivejšie.

O trovách

34 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd.

Na základe týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol:

Článok 6 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I)

sa má vykladať v tom zmysle, že:

že ak spotrebiteľská zmluva spĺňa podmienky stanovené v tomto ustanovení a ak neexistuje platná voľba rozhodného práva pre túto zmluvu, musí sa toto právo určiť v súlade s týmto ustanovením bez ohľadu na skutočnosť, že rozhodné právo pre tú istú zmluvu v súlade s článkom 4 tohto nariadenia môže byť pre spotrebiteľa priaznivejšie.

Podpisy